

“གངས་ལྗོངས་ས་མཐོའི་ཡུན་རིང་བདེ་འཁོད་དང་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་འཕེལ་ཁྱེས་ཀྱི་ལཱ་ཁུ་གསར་པ་བརྒྱམས་པ་”

(པར་རྩིས་དང་ཐོར་མཐུད།)

རབ་བྱུང་གཅིག་རིང་ལོ་དྲོ་ལྔ་འགྱུར་གི་མཆོང་སྐྱོད་བྱུང་ཞིང་། ལོ་དྲོ60ཡི་རིང་ཡུང་གི་གྲང་ཁྱེན་ཏང་གི་འཕྲི་བྲིད་ཐོག། བོད་ལ་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་འཁྱུར་ཐོག་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ཉམས་པ་མེད་པའི་མི་ཡུལ་གྱི་རྩོ་མཆོར་བཏོད་ཡོད།

ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་པ་འཚོགས་ཚུན། སྤྱི་ལྷུང་རྒྱུ་ཅི་ཞི་ཅིན་མིང་གིས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཚད་མཐོའི་མཐོང་ཆེན་དང་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ལ་ཐུགས་འཁྱུར་ཆེན་པོ་གནང་ནས་ཁོང་སྐྱོ་རོ་མས་དུས་རབས་གསར་པའི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་འཐབ་འགྲོད་རྒྱས་འདོན་གནང་ཐོག་གསུང་བཤད་གསལ་ཆེན་དང་མཚུབ་སྟོན་གསལ་ཆེན་རབ་དང་རིམ་པ་གནང་བ་དང་། ཡུང་དབྱེང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བལྟགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་དུག་པ་དང་བདུན་པ་དངོས་སྤ་འཆར་འགྲོད་དང་བཀོད་སྟོག་གནང་བ། དུས་རབས་གསར་པའི་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་མཛད་རྒྱས་གཏན་འཁེལ་བཅས་གནང་སྟེ། དུས་རབས་གསར་པའི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པར་མདུན་སྐྱོད་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་གསལ་སྟོན་དང་ཆ་བའི་གཞི་འཛིན་ས་མཁོ་འདོན་གནང་ཐོག་བོད་ཀྱི་བྱ་གཞག་ཁག་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཡར་ཁྱུས་དང་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་པར་ཁྲིད་སྟོན་གནང་ཡོད།

མཐོ་གཟེགས་ཐོག་བསྐྱངས་ཀྱིས་དུས་རབས་གསར་པའི་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་མཛད་རྒྱས་ཁ་གསལ་བཏོན་གནང་བ།

“དུས་རབས་གསར་པའི་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་མཛད་རྒྱས་ནི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པའི་ཆ་བའི་གཞི་འཛིན་ས་ཞིག་ཡིན་པས་ངེས་པར་དུ་ཡུན་རིང་མཐའ་འཁྱོངས་དང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་དགོས་”

“སྤྱི་ལྷུབ་རྒྱུ་ཅིས་འཕྲིན་ལན་སྤྲིངས་འདུག”དེ་ལོའི་དབྱར་ཁར་བོད་སྐྱོངས་ཉིང་ཁྲི་གྲོང་ཁྲེར་བྲག་ཡིབ་ཆུས་ཉིང་ཁྲི་གྲོང་རྫོལ་ཀ་ལ་གྲོང་ཆོར་དགའ་སྤོའི་རྒྱུ་མེས་པམ་ཁེངས། “ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་། གྲོང་ཆོར་སྐར་ཡང་འཁྱུར་ཐོག་གསར་པ་བྱུང་བ་དང་ཡུལ་མི་ཆོའི་ཡོང་འབབ་མང་དུ་སོང་བ་ཤེས་སྐུབས། ང་ཉ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་”ཞེས་དང་“མི་རིགས་མཐུན་སྦྱིལ་སྤྱང་སྐྱོང་ཏན་ཏིག་བྱས་ནས་དེ་བས་བདེ་སྐྱོང་དང་མཛེས་སྒྲུག་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་གཏོད་དགོས་”ཞེས་སྤྱི་ལྷུབ་རྒྱུ་ཅི་ཞི་ཅིན་མིང་གིས་ཀ་ལ་གྲོང་ཆོའི་ཡུལ་མི་ཡོངས་ལ་སྤྲིངས་པའི་འཕྲིན་ལན་ནང་ཁོང་ཆོར་སྐུལ་ལྷག་གནང་ཡོད།

ཀ་ལ་གྲོང་ཆོར་“ཁམ་བུའི་མེ་ཏོག་གོང་ཆོ”ཞེས་ཀྱང་འཕོད་པ་དང་རི་སྐང་གང་སར་ཁམ་བུའི་མེ་ཏོག་གིས་ཁེངས་པས་སྐད་གྲགས་ཆོད་ཅིང་། 2021ལོའི་ཟླ་བ་བདུན་པར་སྤྱི་ལྷུབ་རྒྱུ་ཅི་ཞི་ཅིན་མིང་གིས་བོད་དུ་ཏོག་ཞིབ་གནང་སྐབས་ཀ་ལ་གྲོང་ཆོར་འཚོམས་འདྲི་གནང་གྱོང་ཞིང་། གཅོང་སྒྲ་དོད་ལ་རྒྱལ་པ་མཛེས་པའི་གྲོང་ཆོ་དང་སེམས་རྩ་འཁོལ་ལ་བབ་ཆགས་པའི་ཡུལ་མིས་ཁོང་ལ་བག་ཆགས་ཟབ་པོ་བཞག།

སྤྱི་ལྷུབ་རྒྱུ་ཅིས་མཚུབ་ཁྲིད་གནང་བ་ལྟར། ད་ཕན་ལོ་ཤས་རིང་གྲོང་ཆོར་ཁམ་བུའི་མེ་ཏོག་དུས་ཆེན་གཉེར་བ་དང་། དམངས་སྤོལ་གནས་ཆོང་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་པ། འཐུ་བསྐྱའི་འདེབས་འཇུགས་སྤྲིང་གསར་སྐྱེད་བཅས་བྱས་ཏེ་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་ཡུལ་སྐོར་འཕེལ་ཁྱེས་དང་། བཟུལ་སྡེབ་དཔལ་འབྱོར་སྟོབས་ཆེར། མི་རིགས་མཐུན་སྦྱིལ་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཐད་གྲུབ་འབྲས་གསར་པ་རྒྱ་རྒྱ་ཆད་མེད་པར་ཐོབ་པ་དང་ཡུལ་མིའི་འཚོ་བ་གྲ་རྩེ་རྒྱས་སྤོར་ཡོད།

“བྱང་སྐར་སྤུན་བདུན་གྱི་ལམ་སྟོན་ཇི་བཞིན་བསྐྱོད་ན་ལམ་ནོར་ཐེབས་མི་སྲིད་པ་དང་གྲང་ཁྱེན་ཏང་གི་རྩེས་སྤ་འབྲངས་ན་བདེ་སྐྱོད་ཐོབ་ངེས་རེད”ཀ་ལ་གྲོང་ཆོའི་ཏང་གི་བྱུའི་རྒྱུ་ཅི་སྟེན་པས་“ཆོང་མའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བར་མཐོངས་རེ་ཡངས་སྤ་འགྲོ་བ་དང་ཡོང་འབབ་མང་དུ་བྱིན་སྟབས་རར་ཤུགས་ཀྱང་དེ་བས་ཆེ་དུ་བྱིན་ཡོད། ང་ཚོས་ཏང་གི་སྲིད་རྒྱས་བཟང་པོའི་བྲིན་ཆོར་བཞིན་དུ་བརྟན་ཞིང་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་མས་རྒལ་གྱི་མཐའ་མཚམས་འཇུགས་སྐྱར་བྱེད་ཆེད་སྟོབས་ཤུགས་སྟེས་སྤ་འབུལ་གྱི་ཡིན་”ཞེས་བཤད།

ལོ་ཟླ་རིམ་བཞིན་འདས་དུང་། བརྒྱེ་བ་ཐག་ལྟར་བརྟན་པ། སྤྱི་ལྷུབ་རྒྱུ་ཅི་ཞི་ཅིན་མིང་གིས་གངས་ལྗོངས་ས་མཐོ་དང་འདྲིར་འཚོ་བ་སྦྱིལ་བཞིན་པའི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་

གསུམ་དུ་ཐུགས་ཁུར་གཟབ་བཞེས་གནང་གི་ཡོད།

1998ལོར་སྐབས་དེ་དུས་རྒྱུ་ཅན་ཞིང་ཡུད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅི་གཞོན་པ་ཡིན་པའི་སྟོ་མཐུན་ཞི་ཅིན་མིང་གིས་བོད་སྐྱོར་ལས་བྱེད་པ་བསྐྱེལ་གནང་སྐབས་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་ལས་བྱེད་པ་དང་མང་ཚོགས་ལ་“ཉིང་ཁྲི་ས་ཁུལ་གྱི་དོན་དག་ནི་ང་ཆོའི་ཞིང་ཆེན་གྱི་དོན་དག་ཡིན་”ཆེས་ཤུལ་དུ་བྱུང་བའི་ལས་བྱེད་པ་མང་གས་པ་དང་ལེགས་ཁྲིད་ཉ་ག་སྟུག་བྱེད་དགོས་”ཞེས་པའི་ཁ་བཤད་གནད་སྟོན་གྱི་བཀའ་མོལ་གསུངས་ཏེ་ཁོང་ཆོའི་སེམས་ནང་དོ་སྦྲིད་ཆེན་པོ་ཆོར་ཡོད། 2011ལོའི་ཟླ་བདུན་པར་ཡུང་གྲང་གྲང་དབྱེང་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡུ་དང་། རྒལ་ཁབ་ཀྱི་ཡུལ་ཞི་གཞོན་པ། ཡུང་དབྱེང་དམག་ཡུད་ཀྱི་ཡུལ་ཞི་གཞོན་པ་བཅས་ཡིན་པའི་སྟོ་མཐུན་ཞི་ཅིན་མིང་གིས་ཡུང་དབྱེང་སྐྱ་ཆབ་ཚོགས་པའི་སྡེ་ཁྲིད་དེ་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ནས་ལོ་དྲོ60འཁོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྐར་ཞུགས་པ་རེད། ལོ་10སོང་རྗེས་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་ནས་ལོ་དྲོ70འཁོར་བའི་མཚམས་སྤ་ཁོང་སྐར་ཡང་གངས་ལྗོངས་ས་མཐོའི་གྲོང་གསེབ་དང་། གྲོང་ཁྲེར་གྱི་སྤྱི་སྤྲིང་། ལྷགས་ལམ་སྟེ་བ། ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྟོ་སྤོལ་ཡུལ། རིག་གནས་ཁྲོམ་གཞུང་སོགས་སྤ་ཕེབས་ཏེ་མི་རིགས་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་མང་ཚོགས་ལ་གཟིགས་པ་དང་འཚོམས་འདྲི་གནང་བ་རེད། ཡུང་གྲུང་ཡུང་དབྱེང་གི་སྤྱི་ལྷུབ་རྒྱུ་ཅི་དང་། རྒལ་ཁབ་ཀྱི་ཡུལ་ཞི། ཡུང་དབྱེང་དམག་ཡུད་ཀྱི་ཡུལ་ཞི་བཅས་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་བར་ཕེབས་པ་དེ་ནི་ཏང་དང་རྒལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཐེངས་དང་པོ་རེད། སྤྱི་ལྷུབ་རྒྱུ་ཅི་ཞི་ཅིན་མིང་གིས་“བོད་དུ་ཡོང་དོན་ནི་ཏང་ཡུང་དབྱེང་གིས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་མང་ཚོགས་ལ་ཐུགས་ཁུར་གནང་ལུགས་མཚོན་ཆེད་ཡིན་”ཞེས་ནན་བཤད་གནང་བ་རེད།

རྒལ་ཁབ་སྐྱོང་བར་ངེས་པར་དུ་མཐའ་མཚམས་སྐྱོང་དགོས་པ་དང་། མཐའ་མཚམས་སྐྱོང་བར་སྟོན་ལ་བོད་བརྟན་སྡིང་ཡོང་བར་བྱེད་དགོས།

ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་པ་འཚོགས་ཚུན། བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་འཐུད་པའི་དུས་བབ་དང་ལས་འགན་ལ་འཁྱུར་ཐོག་ཟབ་མོ་བྱུང་ཡོད། རུས་ཐག་གཅོད་དགོས་པའི་གནད་དོན་གསལ་ཆེན་རབ་དང་རིམ་པས་ཏང་ཡུང་དབྱེང་གིས་རྒལ་སྐྱོང་གིང་འཛིན་དང་བོད་སྐྱོང་རྒྱས་འགྲོད་བྱེད་པའི་སྟོ་གོས་དང་འཛོན་ཐང་ལ་ཆོད་བགམ་བྱེད་གྱི་ཡོད།

བོད་ཡུན་རིང་བདེ་འཁོད་དང་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་དགོངས་བཞེས་གཏིང་ཟབ་གནང་བའི་ཟུང་གཞིའི་ཐོག། སྤྱི་ལྷུབ་རྒྱུ་ཅི་ཞི་ཅིན་མིང་གིས་མཐོ་གཟེགས་ཐོག་བསྐྱངས་དང་དུས་དཔགས་བབ་བསྐྱར་གྱིས་འཐབ་རྒྱས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་མཐོ་ཆོད་ནས་ཁོང་སྐྱོ་རོ་མས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཁ་སྐྱར་ཕྱོགས་སྟོན་དང་འཐབ་འགྲོད་རྒྱས་འདོན་གནང་ཡོད།

2013ལོའི་ཟླ་གསུམ་པར། སྤྱི་ལྷུབ་རྒྱུ་ཅི་ཞི་ཅིན་མིང་རྒལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་སྐབས་བརུ་གཉིས་པའི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་དང་པོའི་བོད་ཀྱི་འཐུས་མི་ཚོགས་པའི་གོས་ཞིབ་ལ་ཞུགས་ནས་“བོད་ནི་རང་རྒལ་གྱི་རྒལ་ཁབ་བའདེ་འཇགས་སྤྱང་བཅད་དང་སྟེ་ཁམས་བའདེ་འཇགས་སྤྱང་བཅད་གསལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས། ཏང་དང་རྒལ་ཁབ་ཀྱི་འཐབ་རྒྱས་སྤྱི་ཡོངས་ཁྲིད་གནས་བབ་གསལ་ཆེན་བཟུང་ཡོད”ཅས་ནན་བཤད་གནང་བ་རེད།

ཡུང་དབྱེང་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་གཙོ་སྐྱོང་གནད་སྟེ་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་བ་ནས་“མི་རིགས་མཐུན་སྦྱིལ་ལ་ཤུགས་སྟོན་བརྒྱབ་ནས་མཛེས་སྒྲུག་ལྡན་པའི་བོད་སྐྱོངས་འཇུགས་སྐྱར་བྱེད་དགོས་”དང་“མཛེས་སྒྲུག་དང་བདེ་སྐྱོད་ལྡན་པའི་བོད་སྐྱོངས་འཇུགས་སྐྱར་བྱས་ནས་བསྐྱར་དར་སྐབས་པོ་ཆའི་ཕུགས་འདུན་མཉམ་དུ་མཐོར་འཁྱུར་བྱེད་དགོས་”ཞེས་པའི་མཚུབ་སྟོན་གསལ་ཆེན་གནང་བའི་བར་དང་། རྒལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ལུང་མི་རིགས་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་ཡུ་ཡོན་གྱི་རྩེ་སྟོན་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་ཏེ་བོད་ནས་ཕེབས་པའི་སྟོ་མཐུན་ཆོད་དབུམ་བཅོའི་སྤེལ་རེས་གནང་བ་ནས་“2019ཡུང་གོའི་བོད་སྐྱོངས་འཕེལ་རྒྱས་སྤྲིང་སྟེགས་”དང་“2023ཡུང་གོའི་བོད་སྐྱོངས་འཕེལ་རྒྱས་སྤྲིང་སྟེགས་”ལ་རྟེན་འབྲེལ་འཕྲིན་ཡིག་སྤྲིངས་པའི་བར་།

བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྤེལ་ཚུལ་སྐོར་གྱི་ཆེད་དོན་སྟོན་སེང་ཐེངས་མང་གསན་པ་ནས་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ལ་ཕན་པའི་དམིགས་བསལ་གཟིགས་སྐྱོང་སྲིད་རྒྱས་རབ་དང་རིམ་པ་བཅོས་པའི་བར་ལ་སོགས་སྤྱི་ལྷུབ་རྒྱུ་ཅི་ཞི་ཅིན་མིང་གིས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ནམ་ཡང་ཐུགས་ལ་བཅངས་ནས་ཐུགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཐུགས་དགོངས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་ཡོད།

བོད་ཀྱི་བཅོས་སྐྱོང་མ་ལག་དང་བཅོས་སྐྱོང་རུས་པ་དེང་རབས་ཅན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་འཕེལ་རིམ་ཁྲིད་། སྤྱི་ལྷུབ་རྒྱུ་ཅི་ཞི་ཅིན་མིང་ཡུང་དབྱེང་གི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བལྟགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་དུག་པ་དང་བདུན་པར་ཞུགས་པ་དང་འབྲེལ་གསུང་བཤད་གསལ་ཆེན་གནང་ནས། དུས་རབས་གསར་པའི་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་མཛད་རྒྱས་ཁ་གསལ་བཏོན་གནང་ཞིང་། ཁོང་གིས་“དུས་རབས་གསར་པའི་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་མཛད་རྒྱས་ནི་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པའི་ཆ་བའི་གཞི་འཛིན་ས་ཡིན་པས་ངེས་པར་དུ་ཡུན་རིང་མཐའ་འཁྱོངས་དང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་དགོས་”ཞེས་ནན་བཤད་གནང་བ་རེད།

ཡུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལག་ལེན་དང་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་གྱི་དོན་དངོས་ལ་གཞི་ཚུགས་ནས། དུས་རབས་གསར་པའི་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་མཛད་རྒྱས་ལས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་གྱི་ནང་གནས་ཆོས་ཉིད་གཏིང་ཟབ་བསྟན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་ཁ་ཕྱོགས་རང་བཞིན་དང་། སྤྱི་ཡོངས་རང་བཞིན་འཐབ་རྒྱས་རང་བཞིན་བཅས་ཀྱི་གནད་དོན་རབ་དང་རིམ་པར་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་ལན་བཏབ་ཡོད་པས། དེ་ནི་ཡུང་གི་གྲང་ཁྱེན་ཏང་གིས་མི་དམངས་ཀྱི་སྟེ་ཁྲིད་དེ་བོད་བཅོས་སྐྱོང་དང་། བོད་བརྟན་སྡིང་། བོད་དར་རྒྱས་བཅས་བཏང་བའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་པའི་ཉམས་སྦྱོང་ཕྱོགས་སྟོམ་ཉིང་བསྐྱས་དང་གསར་གཏོད་འཕེལ་རྒྱས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་ཞི་ཅིན་མིང་གི་དུས་རབས་གསར་པའི་ཡུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཅིག་སྟེད་ཐོག་མངོན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས།

བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་པར་ཆ་བའི་གཞི་འཛིན་ས་མཁོ་འདོན་གནང་ཡོད།

2021ལོའི་ཟླ་བདུན་པར། སྤྱི་ལྷུབ་རྒྱུ་ཅི་ཞི་ཅིན་མིང་གིས་བོད་དུ་ཏོག་ཞིབ་གནང་སྐབས་“དུས་རབས་གསར་པའི་ཏང་གི་བོད་སྐྱོང་མཛད་རྒྱས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ལག་ལེན་བསྐྱར་ཏེ་བརྟན་ཐོག་ཡར་འཕེལ་གྱི་ལས་ཀའི་ཆ་བའི་དགོངས་གཞི་མཐའ་འཁྱོངས་དང་། འཕེལ་རྒྱས་